

KENDELSE

afsagt af Den Særlige Klageret fredag den 22. marts 2024 i sag:

24/05240

Advokat A kærer Retten på Færøernes kendelse af 21. februar 2024.

Den 3. august 2023 blev T1 og T2 fremstillet i grundlovsforhør, sigtet for overtrædelse af straffelovens § 191, stk. 2, jf. stk. 1, jf. lovgivningen om euforiserende stoffer, ved at have indsmuglet og været i besiddelse af ca. 50 kg hash. Advokat B blev beskikket for T1, og advokat C blev beskikket for T2. De sigtede blev varetægtsfængslet.

Den 11. august 2023 blev T3 fremstillet i grundlovsforhør i sagen. Ud over sigtelsen for besiddelse af hash, blev T3 tillige sigtet for frihedsberøvelse af og trusler mod medsigtede T1. Advokat D blev beskikket som forsvarer for T3, der blev varetægtsfængslet.

Den 26. september 2023 blev advokat E beskikket som forsvarer for T3. Den 9. februar 2024 beskikkede retten efter anmodning fra advokat E advokat A som ny forsvarer for T3.

Ved anklageskrift af 17. januar 2024 blev T1, T2 og T3 tiltalt for besiddelse af ca. 50,5 kg hash, der blev indsmuglet til Færøerne via færgen fra Danmark. Derudover blev T3 tiltalt for frihedsberøvelse af samt vold og trusler på livet mod medtiltalte T1. De to medtiltalte blev hver især tiltalt for overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer ved besiddelse af henholdsvis 14,8 og 0,2 gram hash.

Af Retten på Færøernes retsbog af 19. februar 2024 om berømmelse fremgår bl.a.:

”I sagen er advokat B beskikket som forsvarer for T1, advokat C for T2 og advokat A for T3. T1 og T2 har været varetægtsfængslet siden den 3. august 2023. T3 har været varetægtsfængslet siden den 11. august 2023.

Anklagemyndigheden har den 25. januar 2024 fremsendt anklageskrift og oplyst, at sagen forventes at vare i 6 dage.

Med henblik på berømmelse har retten foreslået forskellige mulige berømmelsestidspunkter og i øvrigt anmodet de beskikkede forsvarere og anklagemyndigheden om at oplyse, hvornår de har mulighed for at give møde i sagen.

Resultatet af de indhentede oplysninger sammenholdt med hensynet til tilrettelæggelsen af rettens arbejde er, at sagen mest hensigtsmæssigt kan berømmes i perioden fra mandag den 8. april 2024 til torsdag den 18. april 2024 samt i perioden fra onsdag den 1. maj 2024 til onsdag den 8. maj 2024.

Om den første periode har advokat A oplyst, at det ikke er muligt for hende at give møde, mens advokat C har oplyst, at han ikke har mulighed for at give møde i den anden periode.

I perioden forud for de angivne tidspunkter kan sagen ikke berømmes på grund af rettens forhold eller fordi 2 af de beskikkede forsvarer ikke kan give møde. I den efterfølgende periode fra den 13. maj 2024 kan sagen ikke berømmes på grund af anklagemyndighedens forhold.

Navnlig henset til at de tiltalte har været varetægtsfængslet i mere end et halvt år, finder retten, at hensynet til sagens fremme bør føre til, at hovedforhandlingen skal berømmes til det tidligst mulige tidspunkt.

I forbindelse med grundlovsforhøret den 11. august 2023 beskikkede retten advokat D som forsvarer for T3. Den 26. september 2023 beskikkede retten advokat E som ny forsvarer for T3. Efter anmodning fra advokat E den 8. februar 2024 beskikkede retten advokat A som ny forsvarer for T3.

Herefter og af hensyn til det anførte om sagens fremme besluttede retten at berømme hovedforhandling med start den 8. april 2024.

Retten anser umiddelbart betingelserne for at afbeskikke advokat A som forsvarer for T3 i medfør af retsplejelovens § 744, stk. 1, nr. 2, jf. § 743, stk. 3, nr. 2, for at være opfyldt.

Retten anmoder derfor advokat A om snarest muligt at oplyse, om forholdene har ændret sig sådan, at hun har mulighed for at møde som forsvarer for T3 på Færøerne fra den 8. april 2024, eller om hun efter aftale med tiltalte kan overlade sagen til en kollega fra samme kontor, som kan møde på det tidspunkt.”

Retten på Færøerne afbeskikkede ved kendelse af 21. februar 2024 advokat A som forsvarer for T3.

Af kendelsen fremgår bl.a.:

”Der blev fremlagt e-mail af 20. februar 2024 fra advokat A.

Retten bemærkede, at der i retsbog af 19. februar 2024 er redegjort nærmere for baggrunden for at berømme hovedforhandling i sagen til perioden fra mandag den 8. april 2024 til torsdag den 18. april 2024.

Advokat A har ved det fremlagte tilkendegivet, at betingelserne for at afbeskikke af hende som forsvarer for T3, efter hendes opfattelse ikke er opfyldt. Advokaten har oplyst, at hun kan møde på alle de foreslåede tidspunkter i maj 2024 og påpeget, at sagen ikke kan berømmes i maj 2024, fordi en anden forsvarer skal deltage i et kursus og i øvrigt fordi anklagemyndigheden ikke kan møde efter den 13. maj 2024. Årsagen til at hun ikke kan møde fra den 8. til den 18. april 2024 er andre retsmøder.

Advokat A har på den baggrund anført, at hendes deltagelse i sagen ikke væsentligt vil forsinke dens gennemførelse, og at betingelserne for at afbeskikke hende i medfør af retsplejelovens § 743, stk. 3, nr. 2, derfor ikke er opfyldt.

Retten bemærkede, at advokat A ikke har oplyst, om der er mulighed for at overlade sagen til en kollega fra samme kontor, der kan give møde på det tidspunkt, som retten har fastlagt. Retten lægger derfor til grund, at det ikke er tilfældet.

Retten bemærkede videre, at advokat C har oplyst, at han ikke kan give møde i perioden fra den 1. til den 8. maj 2024, fordi han skal deltage i retsmægleruddannelsen. Han har også oplyst, at han ikke har mulighed for at overlade sagen til en kollega fra samme kontor.

Retten afsagde

Kendelse:

Retten undersøgelse viser, at der ikke er realistisk mulighed for at beramme sagen inden rimelig tid, hvilket vil sige inden sommerferien, med deltagelse af alle 3 forsvarere, som er beskikket på nuværende tidspunkt.

Som redegjort for i retsbog den 19. februar 2024, er det muligt at beramme hovedforhandling i sagen enten i perioden fra den 8. til den 18. april 2024 eller i perioden fra den 1. til den 8. maj 2024.

Berammelse på andre tidspunkter er enten udelukket fordi anklagemyndigheden ikke kan møde, eller fordi det ikke er foreneligt med rettens øvrige arbejde, eller i øvrigt uhensigtsmæssigt fordi to af de beskikkede forsvarere ikke kan møde.

Dette er baggrunden for rettens konklusion om, at hovedforhandlingen mest hensigtsmæssigt kan berammes i en af de to angivne perioder, selvom dette forudsætter, at en af de beskikkede forsvarere må udskiftes.

Retten finder, at de oplyste årsager til, at advokat A og advokat C ikke kan give møde samtidig i de angivne tidsperioder må anses for at være ligeværdige.

Da der ikke er realistisk udsigt til at kunne beramme hovedforhandling i sagen inden rimelig tid, uden at en af de beskikkede forsvarere afbeskikkes, finder retten, at hensynet til sagens fremme skal føre til, at advokat A afbeskikkes, jf. retsplejelovens § 744, stk. 1, nr. 2, jf. § 743, stk. 3, nr. 2. Under de foreliggende omstændigheder er dette også rettens synspunkt, selvom advokat As deltagelse i sagen alene vil udsætte dens berammelse i omkring 3 uger, og dermed ikke isoleret set væsentligt vil forsinke dens gennemførelse.

Derfor bestemmes:

Advokat A afbeskikkes som forsvarer for T3.

Retten anmoder T3 om snarest muligt at oplyse, om han ønsker at vælge en forsvarer, som retten kan beskikke, eller om retten skal beskikke en advokat, der er beneficeret ved Retten på Færøerne.

Det er en forudsætning for beskikkelse, at den pågældende advokat kan deltage i hovedforhandlingen i perioden fra den 8. til den 18. april 2024.”

Advokat A kærede afbeskikkelsen til Den Særlige Klageret den 22. februar 2024. Advokat B og advokat C kom den 23. februar 2024 med bemærkninger til kæremålet.

Af mail af 6. marts 2024 fra advokat A til Retten på Færøerne fremgår bl.a.:

”Under henvisning til rettens kendelse af 21. februar 2024 om afbeskikkelse, kan jeg oplyse, at T3 ønsker advokat G beskikket som sin forsvarer. Advokat G kan give møde til hovedforhandlingen i april. Det bemærkes, at det fortsat er T3s ønske, at jeg skal repræsentere ham, hvis Den Særlige Klageret kommer frem til, at der ikke var det fornødne grundlag for afbeskikkelsen.”

Retten på Færøerne beskikkede den 7. marts 2024 advokat G som forsvarer for T3.

Retsgrundlag

§ 743, stk. 1-3, og § 744, stk. 1, nr. 2, i retsplejelov for Færøerne, har følgende ordlyd:

”§ 743. Forsvareren beskikkes af sorenskriveren. Sagerne fordeles så vidt muligt mellem de antagne forsvarere efter omgang og under hensyn til de ledige mødetidspunkter, forsvarerne har oplyst til retten, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Sigtede skal have lejlighed til at angive, hvem sigtede ønsker som forsvarer. Rettens præsident kan fastsætte en frist herfor. Er den pågældende villig til at lade sig beskikke, imødekommes sigtedes ønske, medmindre andet følger af stk. 3.

Stk. 3. En person kan ikke beskikkes til forsvarer, hvis

- 1) der er påviselig risiko for, at den pågældende vil hindre eller modvirke sagens oplysning, eller
- 2) den pågældendes medvirken væsentligt vil forsinke sagens behandling.

...

§ 744. Beskikkelsen kan tilbagekaldes, når

...

2) betingelserne efter § 743, stk. 3, for at nægte at beskikke den pågældende kommer til at foreligge,”

Af lovforslaget til retsplejelov for Færøerne fremgår af de specielle bemærkninger til § 743 og § 744 (Folketingstidende 2019-20, tillæg A, lovforslag nr. L 101, s. 237), at bestemmelserne bortset fra en redaktionel ændring svarer til henholdsvis § 735 og § 736 i den danske retsplejelov, jf. lovbeholdtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, og at bestemmelserne skal fortolkes i overensstemmelse med forarbejderne hertil og den praksis, der findes herom.

Den danske retsplejelovs § 735 og § 736 blev ændret ved lov nr. 714 af 8. juni 2018, der trådte i kraft den 1. juli 2018. Den seneste ændring af bestemmelserne skete ved lov nr. 2601 af 28. december 2021, der ikke gælder for Færøerne.

Anbringender

Advokat A har anført navnlig, at hendes deltagelse i sagen ikke vil medføre en væsentlig forsinkelse af sagen, og at betingelserne for afbeskikkelse er dermed ikke opfyldt. Hun oplyste ved beskikkelsen retten om, at hun havde mulighed for at møde i perioden 29. april til 6. maj 2024, men ikke i to andre foreslåede perioder som følge af andre retsmøder, herunder en længerevarende arrestantsag i april.

Advokat C, der er beskikket som forsvarer for en af de medtiltalte, har ikke mulighed for at møde i en periode i maj på grund af kursus. På grund af anklagemyndighedens forhold kan sagen endvidere ikke berammes i en periode på tre uger i maj-juni. Det er dermed ikke hendes forhold, der begrundes, at sagen ikke kan berammes inden sommerferien.

Retten har anført, at hendes og advokat Cs begrundelser for ikke at kunne møde, må anses for ligeværdige, men deltagelse i et kursus bør ikke vægte så højt som deltagelse i andre retsmøder, idet deltagelse i et kursus kan aflyses.

Hendes klient er ud over hovedforholdet tiltalt for yderligere et alvorligt forhold, hvilket taler imod afbeskikkelse af hende.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at betingelserne for afbeskikkelse af advokat A er opfyldt. Efter reglerne om afbeskikkelse, der efter forarbejderne svarer til de danske regler herom, skal der ved vurderingen af spørgsmålet om afbeskikkelse foretages en samlet vurdering af sagens omstændigheder, hvor det imidlertid skal vægtes tungt, at afbeskikkelse af en forsvarer vil forkorte sagsbehandlingstiden væsentligt. Herudover skal tungtvejende hensyn til varetægtsfængslede medtiltalte også tillægges vægt.

Retten har anført, at der ikke er realistisk mulighed for at beramme sagen med deltagelse fra alle tre forsvarere inden sommerferien, som er inden for rimelig tid. Sagsbehandlingstiden vil således kunne forkortes væsentligt ved at udskifte en af forsvarerne. På den baggrund bør der ske afbeskikkelse af en af forsvarerne.

Hvilken advokat, der skal afbeskikkes, må besluttes på baggrund af et samlet skøn over sagens omstændigheder, herunder hensynet til sagens fremme, bestående klientrelationer og omfanget af de forhold i sagen, som de respektive tiltalte er tiltalt for. I denne sag skal afvejningen foretages mellem advokat A og advokat C, der begge er forhindret i perioder.

Advokat A er den af de to advokater, der kan give møde i den seneste foreslåede periode i maj 2024. Ved afbeskikkelse af hende vil sagen således kunne gennemføres tre uger tidligere end ved afbeskikkelse af advokat C. Hensynet til sagens fremme taler derfor for, at advokat A afbeskikkes, idet årsagen til, at der ikke kan gives møde, ifølge forarbejderne til reglerne om afbeskikkelse er uden betydning. Hensynet til de varetægtsfængslede medtiltalte taler i samme retning. Det samme gør det forhold, at advokat A er den forsvarer, som er indtrådt senest i sagen.

Selv om det taler imod afbeskikkelse af advokat A, at T3 tillige er tiltalt i et mere alvorligt forhold end de to medtiltalte, bør en samlet vurdering føre til, at advokat A afbeskikkes.

Advokat B har protesteret mod, at sagen udsættes, og har henvist til, at hans klient har siddet varetægtsfængslet i syv måneder.

Advokat C har anført navnlig, at han er den af advokaterne, der har haft mulighed for at møde flest dage i de omhandlede perioder. Det kursus, han skal deltage i, er afslutningen af retsmægleruddannelsen ved Retten på Færøerne. Der er mødepligt til afslutningen, og han er udpeget af Domstolsstyrelsen efter indstilling fra præsidenten (sorenskriveren) for Retten på Færøerne.

Klagerettens begrundelse og resultat

I sagens behandling har følgende medlemmer deltaget: Jens Kruse Mikkelsen, Henrik Estrup, Kari Sørensen, Lasse Højlund Christensen og Hanne Rahbæk.

Ved kendelse af 21. februar 2024 tilbagekaldte Retten på Færøerne advokat As beskikkelse som forsvarer for T3 under henvisning til retsplejelov for Færøerne § 744, stk. 1, nr. 2, jf. § 743, stk. 3, nr. 2.

Det fremgår af retsplejelov for Færøerne § 738, at retten har pligt til at sørge for, at T3 har en beskikket forsvarer, og han er efter lovens § 737, stk. 1, berettiget til selv at vælge forsvarer, jf. herved også artikel 6, stk. 3, litra c, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, hvorefter enhver, der er anklaget for en lovovertrædelse, skal have adgang til bistand af en forsvarer, som vedkommende selv har valgt.

Retten kan imidlertid tilbagekalde beskikkelsen af den forsvarer, som en tiltalt har valgt, hvis det viser sig, at den pågældendes medvirken væsentligt vil forsinke sagens behandling, jf. retsplejeloven for Færøerne § 744, stk. 1, nr. 2, jf. § 743, stk. 3, nr. 2.

Det fremgår af forarbejderne til § 743 og § 744 (Folketingstidende 2019-20, tillæg A, lovforslag nr. L 101, s. 237), at bestemmelserne svarer til den danske retsplejelovs § 735 og § 736, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, og at bestemmelserne skal fortolkes i overensstemmelse med forarbejderne hertil og med den praksis, der findes herom. Bestemmelserne skal dermed fortolkes i overensstemmelse med den ændring af den danske retsplejelovs § 735 og § 736, der skete ved lov nr. 714 af 8. juni 2018, samt forarbejderne hertil. Lovændringen trådte i kraft den 1. juli 2018.

Det fremgår af lovbemærkningerne til bestemmelserne i den danske retsplejelovs § 735 og § 736 (Folketingstidende 2017-18, tillæg A, lovforslag nr. L 204, side 27 ff.), at der i en situation som den foreliggende, hvor den aktuelt beskikkede forsvarer afbeskikkes mod tiltaltes ønske i forbindelse med sagens berammelse med henvisning til, at forsvarerens forhold vil forsinke sagen væsentligt, skal foretages en samlet vurdering. Ud over det bestående klientforhold og forsvarerens hidtidige arbejde i sagen skal der i denne vurdering indgå bl.a. hensyntagen til sagens karakter, hensynet til medtiltalte, forurettede og andre vidner i sagen og hensyn til, om tiltalte er under 18 år. Imidlertid bør hensynet til sagsbehandlingstiden efter lovændringen i 2018 vægtes tungere i den samlede afvejning. Af lovbemærkningerne fremgår endvidere, at retten i sager med flere tiltalte og flere forsvarere er overladt et skøn med hensyn til, hvilken eller hvilke af flere forsvarere, der er den primære årsag til en væsentlig forsinkelse.

Det er anført i Retten på Færøernes retsbog af 19. februar 2024, at retten havde foreslået forskellige mulige berammelsestidspunkter og i øvrigt anmodet de beskikkede forsvarere og anklagemyndigheden om at oplyse, hvornår de havde mulighed for at give møde i sagen. Det er endvidere anført, at resultatet af de indhentede oplysninger sammenholdt med hensynet til tilrettelæggelsen af rettens arbejde er, at sagen mest hensigtsmæssigt kan berammes i perioden fra mandag den 8. april 2024 til torsdag den 18. april 2024 samt i perioden fra onsdag den 1. maj 2024 til onsdag den 8. maj 2024. Det fremgår af retsbogen, at advokat A har oplyst, at det ikke er muligt for hende at give møde i perioden i april, mens advokat C har oplyst, at han ikke kan give møde i perioden i maj.

Ved den samlede vurdering af, om advokat As beskikkelse kan tilbagekaldes, skal der tages tungtvejende hensyn til, at sagen skal afsluttes hurtigst muligt, og at retten skal foretage berammelse med forsvarere for i alt tre tiltalte, der alle er varetægtsfængslet.

Klageretten lægger på baggrund af sagens oplysninger til grund, at hovedforhandling i sagen ikke vil kunne berammes før et tidspunkt efter sommerferien, dvs. tidligst i august 2024, medmindre enten advokat A eller advokat C afbeskikkes. Afbeskikkelse af en af forsvarerne vil dermed føre til en

væsentligt kortere sagsbehandlingstid, og Klageretten finder på den baggrund, at afbeskikkelse af en af advokaterne vil være i overensstemmelse med retsplejelov for Færøerne § 744, stk. 1, nr. 2, jf. § 743, stk. 3, nr. 2.

Ved vurderingen af, hvilken forsvarer der skal afbeskikkes, lægger Klageretten vægt på navnlig, at hensynet til sagens fremme som udgangspunkt skal vægte meget tungt. Klageretten finder på den baggrund, at udgangspunktet er, at advokat A skal afbeskikkes frem for advokat C. Herudover lægger Klageretten vægt på, at der er to medtiltalte i sagen, som er varetægtsfængslet, og at der ikke foreligger oplysninger om en særlig klientrelation mellem T3 og advokat A.

På den baggrund finder Klageretten, at betingelserne i retsplejelov for Færøerne § 744, stk. 1, nr. 2, jf. § 743, stk. 3, nr. 2, for at tilbagekalde beskikkelsen af advokat A, er opfyldt.

Herefter stadfæstes byrettens kendelse.

Thi bestemmes:

Retten på Færøernes kendelse af 21. februar 2024 stadfæstes.